ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 30.12.2021. Αν και μισή Θεσσαλονικιά, την πόλη δεν την ξέρω σχεδόν καθόλου. Στη διάρκεια του φετινού Φεστιβάλ Κινηματογράφου πέρασα τον Νοέμβριο μπροστά από την πλατεία Ελευθερίας, που ήταν περιφραγμένη με λαμαρίνες. Σοκαρίστηκα όταν συνειδητοποίησα ποια ήταν η συγκεκριμένη πλατεία. Κάποιες ταλαιπωρημένες ταμπέλες θύμιζαν διεκπεραιωτικά τι συνέβη στο ιστορικό σημείο της Θεσσαλονίκης, απ' όπου ξεκίνησαν ο εκτοπισμός και η εξόντωση του εβραϊκού πληθυσμού της πόλης. Στις 11 Ιουλίου 1942 οι δυνάμεις κατοχής συγκέντρωσαν εκεί περίπου 8.500 Εβραίους άνδρες ηλικίας 18-45 ετών, οι ο οποίοι προσήλθαν φορώντας τα καλά τους ρούχα γιατί ήταν Σάββατο. Παρέμειναν στην πλατεία Ελευθερίας από τις 8 το πρωί έως τις 2 το μεσημέρι, έξι ώρες κάτω από τον καυτό ήλιο, χωρίς νερό, και οι Γερμανοί κατακτητές τους υπέβαλαν σε ταπεινωτικά βασανιστήρια. Οι περαστικοί παρακολουθούσαν απαθείς τα τεκταινόμενα χωρίς να αντιδράσουν, προοίμιο της στάσης μερίδας του πληθυσμού της πόλης απέναντι στον βίαιο ξεριζωμό του εβραϊκού στοιχείου. Ακολούθησε η καταστροφή των εβραϊκών τάφων και η χρήση τους ως δομικών υλικών για την κατασκευή εκκλησιών και για πισίνες αναψυχής των ναζί.

Τώρα λοιπόν ο δήμος αποφάσισε να μετατρέψει τον χώρο της πλατείας σε πάρκινγκ. Πίσω από τις λαμαρίνες που είδα πραγματοποιούνταν πυρετώδεις εργασίες. Οι επιχειρηματίες της περιοχής εμφανίζονταν άκρως ικανοποιημένοι από την εξέλιξη. Μέχρι που εκδόθηκε έντονη διαμαρτυρία από το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος (ΚΙΣΕ), ενώ κάποιοι ακτιβιστές ζωγράφισαν πριν από λίγες μέρες το αστέρι του Δαβίδ ανάμεσα στα σταθμευμένα αυτοκίνητα, μετατρέποντας το στίγμα σε ιστορική διακήρυξη. Αμέσως ο δήμαρχος της πόλης, Κωνσταντίνος Ζέρβας, υποχρεώθηκε σε άτακτη υποχώρηση, διευκρινίζοντας ότι το πάρκινγκ είναι προσωρινό, πως η ιδέα του προκατόχου του, Γιάννη Μπουτάρη, για τη δημιουργία ενός Πάρκου Μνήμης θα προχωρήσει και ότι πίσω από τις τελευταίες διαμαρτυρίες κρύβονται «πολιτικές σκοπιμότητες».

Δεν είναι όμως η πρώτη φορά που η πόλη επιλέγει να διολισθήσει στην αμεριμνησία, σε μια μαύρη τρύπα λίγα μέτρα πέρα από την πλατεία Αριστοτέλους, αντί να αναδείξει τις δύσκολες μνήμες που τη φέρνουν αντιμέτωπη με τον εαυτό της. Η πολύτιμη κληρονομιά Μπουτάρη, ότι η Ιστορία μιας πόλης οικοδομείται εξίσου από ένδοξες στιγμές αλλά και από τραύματα, εξανεμίζεται από τους διαδόχους του. Η λήθη (όχι το πάρκινγκ) είναι δωρεάν.

Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 30.12.2021, της Ξένιας Κουναλάκη.

Phoca PDF